Cena zł 3

Organ Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej

REDAKCJA
Kraków, Rynek Główny 30.
Telefony: dzienny 556-53, 585-10, nocny 566-53
Sekretariat czynny w godz. 11—13

NAPRZÓD
Dziennik Socjalistyczny

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „WIEDZA"
ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 30.
Telefon: 585-10, wewn. 25.
Administracja czynna w godzinach 9—16, w soboty od 9—13.

ROK 56 Kraków, środa 16 kwietnia 1947 NR 103

Pierwsze posiedzenie sesji budżetowej Sejmu Ustawodawczego

„Oszczędność i praca -- to jedyna droga Polski do dobrobytu"

Utrzymanie równowagi w budżecie Państwa. Nie będzie wymiany pieniędzy

WARSZAWA. Po kilkutygodniowej przerwie, wypełnionej pracami około 20 komisyj sejmowych, w dniu 15 kwietnia br. Sejm Ustawodawczy wznowił swe prace plenarne. Dziewiąte z kolei posiedzenie Sejmu otworzyła sesja budżetowa.

Przy bardzo dużej frekwencji posłów, o godz. 11,15 marszałek Sejmu ob. Kowalski trzykrotnym uderzeniem laski otwiera posiedzenie.

W pierwszym rzędzie ław rządowych — Premier Cyrankiewicz i wicepremier Korzycki, w pierwszych ławach poselskich PPR — pos. Kliszko, Berman, Zambrowski i Albrecht, PPS — Hochfeld, Szwalbe, Kaczorowski, Osóbka-Morawski, SL — Grubecki, Szymanek, Popławski, SD — Krassowska, Jodłowski, PSL — Mikołajczyk.

W lożach dyplomatycznych — szereg przedstawicieli państw obcych, na czele z dziekanem korpusu dyplomatycznego, ambasadorem ZSRR p. Lebiediewem.

Na wstępie Izba stojąc wysłuchała słów marszałka, który komunikuje o śmierci dwóch posłów, Jana Szczyrka, który zmarł w dniu 7 marca oraz gen. Karola Świerczewskiego, zamordowanego w dniu 28 marca przez faszystowsko-ukraińskie bandy UPA. Marszałek wygłasza krótkie wspomnienie pośmiertne, po czym Izba minutą ciszy oddaje hołd pamięci obu zmarłych posłów.

Witany oklaskami, głos zabiera minister Skarbu tow. Konstanty Dąbrowski, przedstawiając Izbie zasady ustawy skarbowej (budżetu).

Następny przewidziany punkt programu porządku dziennego — ratyfikacja układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką odłożony został do dnia jutrzejszego.

Na ręce marszałka Sejmu wpłynęła interpelacja posła tow. Drobnera do ministra Oświaty w sprawie Biblioteki Narodowej.

Preliminarz tegoroczny wykazuje w porównaniu z r. ub. dalszą poprawę. Zamyka się on nadwyżką 11 miliardów zł., podczas gdy zeszłoroczny preliminarz wykazywał deficyt przeszło 3 miliardów zł. Kwota 11 miliardów odpowiada wpływom z Daniny Narodowej, przeznaczonym na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych. W przeciwieństwie do zeszłorocznego preliminarz obecny obejmuje wydatki na wyżywienie ludności. Jest on bardziej szczegółowy: składa się z 2.049 paragrafów, zamiast dotychczasowych 1.870, dzięki czemu zwiększa się dyscyplinę wydatkową.

Budżet realizuje zasady oszczędności, przeprowadzając kompresje zadań resortów o przeszło 58 miliardów. Dokonano redukcji etatów osobowych, które (bez wojska) wynosiły w budżecie 1946 r. 389 tys. stanowisk, a obecnie 330 tys., przy jednoczesnym wzroście etatów nauczycielskich.

Fakt przedłożenia preliminarza po rozpoczęciu okresu budżetowego tłumaczy się niemożliwością wcześniejszego nadania mu zupełnie realnego układu. Przeciętna kwartalna budżetu na rok 1947 wynosi blisko 44 miliardy, podczas gdy w budżecie 9 miesięcy r. ub. 18 miliardów, co częściowo wiąże się ze wzrostem pozycji aprowizacyjnych, pokrywanych w 1946 r. w dużym stopniu z dostaw UNRRA.

Głównym zadaniem jest wzmożenie wysiłku dla zrealizowania planu dochodów, co dotyczy wszystkich resortów.

Wydatki na aprowizację ludności

Po stronie wydatków, ogólny koszt wyżywienia, to jest zaopatrzenie kartkowe, stołówki 4-ch przemysłów, oraz koszty wyżywienia w wojsku, bezpieczeństwie publicznym, opiece społecznej, zdrowiu i oświacie wynosi 78,6 miliarda zł. Zaopatrzenie kartkowe obejmuje 10 mil. ludzi, oraz dodatkowo 2,5 mil. kart dziecinnych. Wyłączenie niektórych grup ludności z zaopatrzenia kartkowego i zamiana deputatu żywnościowego w niektórych wypadkach na ekwiwalent pieniężny, daje w sumie pewne oszczędności.

Wydatki w porównaniu do okresu przedwojennego

Wydatki na ochronę państwa (M. O., bezpieczeństwo publiczne i sprawy zagraniczne wynosiły w budżecie 1937/38—39, 20%, obecnie 25,2%).

Wydatki na rozwój i ochronę człowieka (oświata, kultura i sztuka, praca i opieka społeczna, zdrowie, emerytury i renty, wyżywienie ludności) w budżecie 1937/38 — 28,8%, obecnie — 47,9%. wydatki na rozwój gospodarstwa (przemysł i handel, aprowizacja, rolnictwo i reformy rolne, odbudowa, komunikacja, żegluga, PUR, skarb, leśnictwo i przedsiębiorstwa) w 1937/38 — 13,6%. obecnie 20,3%, wreszcie inne wydatki w 1937/38 — 18,4%, obecnie — 6,6%. Wydatki nadzwyczajne budżetu przedwojennego obecnie w nim nie figurują, jako objęte planem inwestycyjnym.

Ilustracją wysiłków i osiągnięć w rozwoju kultury są m. in. takie cyfry: wzrost liczby studentów w szkołach

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Polska delegacja handlowa wyjechała do Czechosłowacji

WARSZAWA (SAP). W dniu 15 bm. polska delegacja handlowa pod przewodnictwem ministra przemysłu i handlu tow. Minca, wyjechała do Pragi celem zawarcia traktatu handlowego polsko-czechosłowackiego. W skład delegacji wchodzi szereg doradców, m. in, wicemin. Szyr i dr Rose, doradca traktatowy Rządu.

W dniu 15 kwietnia r. b. przybyła do Warszawy w celu zawarcia nowego układu handlowego polsko-austriackiego, austriacka delegacja handlowa, na czele której stoi dr W. Klebor.

W dniu 16 bm. wyjeżdża do Bukaresztu pod przewodnictwem dyr. Galla polska delegacja handlowa w sprawie zawarcia umowy handlowej polsko-rumuńskiej.

De Gaulle na czele nowej partii

Deklaracja ambitnego generała zmierza do rozbicia partii politycznych we Francji

PARYŻ (SAP). Generał de Gaulle rozesłał prasie francuskiej w poniedziałek wieczór następujące oświadczenie:

W obecnej sytuacji przyszłość narodu i los każdego człowieka stanowią największe zagadnienie. Aby zapewnić dobrobyt ekonomiczny, sprawiedliwość społeczną, jedność i potęgę kraju na zewnątrz, cały naród powinien się zjednoczyć w potężnym wysiłku pracy.

By osiągnąć cel powinien on być kierowany przez państwo uporządkowane, skoncentrowane i zdolne do wybrania i zastosowania środków, koniecznych dla dobra ogółu. Obecnie system, według którego partie o programach sztywnych i przeciwstawnych dzielą między siebie całą władzę, powinien być zastąpiony przez władzę wykonawczą, zależną od narodu, nie od partii, a wszystkie konflikty nie rozstrzygnięte, powinny być rozwiązane przez sam naród.

Aby ponad rozłamy partyjne zatriumfowała jedność narodu we wspólnym wysiłku reformy — stworzoną została partia „Zjednoczenia Narodu Francuskiego". — Kierownictwo partii biorę na siebie — pisze de Gaulle dalej — i wzywam wszystkich Francuzów i Francuzki, którzy chcą się zjednoczyć dla wspólnego dobra, by przyłączyli się do nas.

Niech żyje Francja, niech żyje Republika".

Podpisano Charles de Gaulle.

PARYŻ (SAP). Generalny sekretariat „Zjednoczenia Narodu Francuskiego" ogłosił komunikat, w którym donosi, że we wszystkich departamentach Francji tworzą się sekretariaty tej partii i mają za zadanie przyjmowanie zgłoszeń do „Zjednoczenia Narodu Francuskiego".

WASZYNGTON (SAP). Polityczne koła Waszyngtonu odmawiają wszelkich komentarzy na oświadczenie generała de Gaulle o utworzeniu „Rassemblement de Peuple Francais" — „Zjednoczenia Narodu Francuskiego". Widoczne jest jednak, że ponowne pojawienie się generała na arenie politycznej i los nowego ruchu politycznego nie jest tu obojętny.

Uzgodnione i nieuzgodnione kwestie

W kołach delegacji francuskiej utrzymuje się pogląd, że delegaci czterech mocarstw rozjadą się niebawem. Troskę rozstrzygnięcia licznych zagadnień bardzo istotnych, dla których nie znaleźli rozwiązania powierzą nowej konferencji, która odbędzie się zapewne wkrótce albo w Londynie, albo w Paryżu.

Nie można ukrywać, że nie uda się osiągnąć porozumienia w sprawie jedności ekonomicznej Niemiec. Na tym punkcie zdania są wciąż sprzeczne. — Związek Radziecki stawia jakoby warunek przyznania 10 miliardów odszkodowań pobieranych z bieżącej produkcji niemieckiej, Francja zaś ze swej strony uważa, że najbardziej istotne dla niej jest otrzymanie jak najwięcej węgla z Zagłębia Ruhry. Na punkcie jedności ekonomicznej Niemiec Anglosasi są nieprzejednani. Zagadnieniem dominującym nad całą sprawą Niemiec jest pytanie, czy Niemcy nadal zostaną podzielone na dwie główne strefy — anglosaską i radziecką.

Kiedy konferencja moskiewska się rozpoczęła miała przed sobą trzy zagadnienia: przede wszystkim pilne problemy ekonomiczne i polityczne, jak odszkodowania, stosunki między strefami, sprawy węglowe i wyżywienie. Na drugim miejscu znalazło się zagadnienie prowizorycznego statutu Niemiec, aż do czasu opracowania ostatecznego traktatu pokojowego i na koniec procedura traktatu. Dwa pierwsze zagadnienia nie zostały rozstrzygnięte na konferencji, gdyż punkt widzenia czterech mocarstw w tej sprawie jest zyt różny. Realne rezultaty zostały osiągnięte tylko w sprawie przyszłej organizacji Niemiec, specjalnie zaś w sprawie utworzenia administracji centralnej.

Jakkolwiek konferencja moskiewska nie osiągnęła ostatecznych rezultatów, to jednak nie należy uważać jej za bezpłodną. Uzgodniono sporo spraw i dano wszystkim państwom możność sprecyzowania ich stanowisk. Następne konferencje będą kontynuowały rozpoczęte dzieło.

Pierwsze posiedzenie sesji budżetowej Sejmu Ustawodawczego

„Oszczędność i praca -- to jedyna droga Polski do dobrobytu"

Utrzymanie równowagi w budżecie Państwa. Nie będzie wymiany pieniędzy

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej).

wyższych z 48.200 w roku 1937/38 do 70 tys. w r. 1947, liczby uczniów w szkołach zawodowych z 90 tys. do 225 tys., liczby nauczycieli z 73 do 81 tys.

Dochody z monopoli i sektoru prywatnego

Dochody z podatków i monopoli wynosiły w budżecie 1937/38 — 84%, obecnie 60%, dochody administracyjne — 12%, obecnie 8%. Natomiast nowymi źródłami dochodów w porównaniu z okresem przedwojennym są m. in.: różnica cen komercyjnych przemysłu państwowego — 20%, danina narodowa — 6% i inne.

W ogólnej sumie wydatków, podatków i monopoli, wpływ z podatku dochodowego i od wynagrodzeń zmniejszył się (1937—1947) z 24 do 21%, obrotowego wzrósł z 13—22%, z cła spadł z 6—1% i z monopoli wzrósł z 33—40%.

Znaczny wzrost preliminowanych dochodów z podatków bezpośrednich i opłat w porównaniu z kwotą uzyskaną w r. ub. znajduje usprawiedliwienie w progresywnym wzroście wpływów z tego źródła w ciągu 1946 r. Na podstawie dokonanej reformy podatkowej, ustawodawstwo określa obecnie dla każdego z sektorów gospodarki narodowej właściwą formę i wysokość obciążenia podatkowego.

Stosunek Rządu do sektora prywatnego ilustruje najlepiej stan faktyczny: 340 tys. przedsiębiorstw prywatnych istniało pod koniec 1946 r. wobec 270 tys. na początku. Idąc po linii postulatów tego sektora Rząd podwyższył minimum dochodu wolnego od opodatkowania i znacznie obniżył stawki podatku dochodowego. W tych warunkach wymagać należy, aby sektor prywatny spełniał rzetelnie swoje obowiązki wobec państwa. Mimo wprowadzenia z dniem 1 stycznia br. powszechnego obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych, w praktyce spotykamy się często z niechęcią do wykonywania tego obowiązku. Nowe przepisy egzekucyjne i karne zapewniają jednak władzy podatkowej konieczne uprawnienia w odniesieniu do opieszałych i nierzetelnych podatników.

Wykonanie budżetu

Jeżeli chodzi o wykonanie budżetu za 1946 r., to w pierwszym kwartale, kiedy wyrównywano jeszcze w dużym stopniu skutki wojny, deficyt wyniósł prawie 4 miliardy. Nową erę w powojennej gospodarce skarbowej rozpoczął okres następny, 9-cio miesięczny. Okres ten udało się nie tylko zamknąć bez preliminowanego deficytu w sumie 3,5 miliarda zł., ale uzyskano nadwyżkę ponad 3 miliardy zł.

Preliminowane wydatki miały wynieść 55 miliardów, faktycznie wyniosły 50 miliardów. Budżet obejmował dochody na 35,8 miliarda, faktycznie uzyskano bez Daniny Narodowej 53 miliardy.

Osiągnięcia oszczędnościowe

Poczynania oszczędnościowe Rządu pozwoliły m. in. zredukować etaty osobowe administracji państwowej na rok 1947 o ok. 60 tys. bez wojska. W samym tylko Min. Bezp. Publ. redukcja objęła 45 tys. osób. Poważne osiągnięcia ma akcja oszczędnościowa i w innych resortach. W okresie zakończenia działań wojennych Wojsko Polskie liczyło ok. 600.000 ludzi. Po 4-rokrotnej redukcji powiązanej z demobilizacją wojennych roczników, na dzień 1-go kwietnia br. stan wojska wynosi 165.000 ludzi.

Ostatnia redukcja w pierwszym kwartale br. objęła 40.000 ludzi, 5.800 koni, 12.760 samochodów.

Wykonanie planu inwestycyjnego na 1946 r. — stwierdza min. Dąbrowski — natrafiało na trudności organizacyjno-materiałowe i finansowe. Przykładem walki z nimi są reformy na odcinku odbudowy Warszawy. Niemniej środki finansowe na pokrycie planu inwestycyjnego zmobilizowane zostały prawie w 100%. Reszta kredytów bankowych będzie wykorzystaną w 1-ym półroczu 1947 r.

* * *

W drugiej części swego przemówienia min. Dąbrowski poświęca szereg uwag strukturze finansowej kraju, jak i zadaniom w dziedzinie finansowej oraz organizacji aparatu finansowego.

Rola banków i gromadzenie oszczędności

Podkreśla on, iż aparat finansowy zdołał w poważnej mierze wystąpić jako samodzielny element aktywny. Banki w 1946 r. zdołały zebrać drogą akwizycji wszelkiego rodzaju wkładów ponad 25 miliardów zł., stwarzając podstawę kredytów do finansowania życia gospodarczego. Aparat finansowy udzielił bez pomocy Narodowego Banku Polskiego kredytu na przeszło 28 miliardów zł.

Na pierwszy plan w naszej polityce finansowej wysuwa się zagadnienie powstawania i gromadzenia oszczędności, z których mogłoby być pokrywane zapotrzebowanie środków pieniężnych, rosnące w związku z akcją inwestycyjną i zwiększaniem się masy usług, na tle wzrostu podstawowych elementów dochodu narodowego.

Trudności finansowe i zwyżka cen

Dalsze, mniej lub więcej nieoczekiwane wysuwające się zagadnienia, komplikują naszą politykę finansową, to np. finansowanie akcji siewnej, oraz akcji żniwnej.

Poważną trudnością było sfinansowanie tak ważnej akcji, jaką jest akcja repatriacyjna, która pochłonęła bezpośrednio z budżetu wiele miliardów, a w roku bież. pociągnie dalsze znaczne wydatki.

Trudny problem wynikł w związku ze zniesieniem świadczeń rzeczowych i zwiększeniem wartości obiegowej produktów rolniczych. Trzeba było odpowiednio podwyższyć środki na sfinansowanie obiegu tych produktów, oraz świadczeń funduszu aprowizacyjnego. Z tych wszystkich powodów niezbędną była elastyczność polityki finansowej, trzeba było dostarczać potrzebne środki i jednocześnie chronić rynek przed skutkami szybkiego i obfitego wtłaczania weń środków pieniężnych, mogących spowodować niepożądany ruch cen. Cele te, oświadcza min. Dąbrowski, udało się nam, na ogół biorąc, osiągnąć. Zwyżkę cen w 3-cim kwartale zdołaliśmy drogą szeregu zabiegów utrzymać w dopuszczalnych granicach.

Podstawą polityki finansowej — równowaga budżetu

W zakresie polityki emisyjnej stale i stoi przed nami zadanie nie tylko utrzymywanie równowagi między tzw. strumieniem dóbr, a strumieniem pieniądza, ale doprowadzenie do tego, aby strumień był możliwie największy i by wielkość jego mogła stale, możliwie silnie wzrastać. Byliśmy i jesteśmy — stwierdza min. Dąbrowski — zdecydowani jak najenergiczniej, wszelkimi środkami, bronić stałości naszej waluty. Nie do przyjęcia dla nas jest, mimo, że łatwiejsza polityka inflacji lub polityka deflacji.

Podstawą naszej polityki, którą udało się nam przeprowadzić szczęśliwie, było osiągnięcie już w pierwszych miesiącach 1946 r. równowagi budżetowej. Potrzeby gospodarcze, które musiały być pokrywane kredytem w r. 1946, były bardzo duże. Poza potrzebami inwestycyj i odbudowy, wzrosły ogromnie zapotrzebowania na kapitały obrotowe. Wszystkie potrzeby gospodarcze zostały zaspokojone. Inwestycje zostały sfinansowane przez skarb w sumie przeszło 13 miliardów, a kredytów bankowych ok. 26 mil. Kapitały obrotowe, dostarczone zarówno drogą emisji, jak i z kredytów bankowych, wyniosły 58 miliardów złotych.

Ziemie Odzyskane doprowadzimy do stanu kwitnącego

Ogólny wkład systemu finansowego w zagospodarowanie Ziem Odzyskanych wyniósł co najmniej 30 miliardów złotych, przy czym suma ta nie obejmuje ogromnego wkładu, dokonanego przez gospodarkę narodową poza [illegible].

Jest to olbrzymi wkład gospodarki polskiej w Ziemie Odzyskane. Jesteśmy jednak zdecydowani w zagospodarowaniu ich nie czynić zadość redukcji wydatków (oklaski). Ziemie te doprowadzimy w możliwie najkrótszym czasie do stanu kwitnącego.

W bieżącym roku tempo wzrostu środków gotówkowych i bezgotówkowych, emitowanych przez Narodowy Bank Polski, oraz tempo narastania środków dla finansowania obrotów gospodarczych obniży się, gdyż zapotrzebowanie kredytu krótkoterminowego zostało zaspokojone i dalszy wzrost tego zapotrzebowania powinien być tylko proporcjonalny do wzrostu produkcji, wymiany towarowej itp. Ponadto przedsiębiorstwa, czerpiące dotychczas środki obrotowe niemal całkowicie z banków — wypracują własne środki obrotowe, co automatycznie obniży ich zadłużenie. Zajdą również zmiany na odcinku kredytów inwestycyjnych. Inwestycje będą finansowane ze środków akumulowanych przez banki gospodarstwa krajowego. Nie powiększy to obiegu w sensie nowych emisji i nie wytworzy nowej siły nabywczej.

Bilans Narodowego Banku Polskiego

Ostrożna polityka emisyjna znajduje wyraz w bilansie Narodowego Banku Polskiego, na 1. 1. 1947 r. Bilans ten wykazuje następujące podstawowe pozycje:

Stan obiegu biletów bankowych . .	60.086,800.000
Suma udzielonych kredytów . . , ,	55 282,063.000
Stan zadłużenia skarbu państwa . ,	21.080,909.000
Pieniądze i należności zagraniczne . .	1.799,144.092

Porównując stan zadłużenia skarbu państwa na 1. 1. 1947 r. ze stanem na początku 1946 r. stwierdzamy spadek tego zadłużenia o blisko ¾ miliarda.

Powiększenie obiegu pieniężnego o 4,5 miliarda zł., tj. o ok. 7,5% odpowiada ogólnemu rozwojowi gospodarki narodowej.

Nie będzie żadnej wymiany pieniędzy

Minister wskazuje następnie z naciskiem na dywersyjną działalność elementów spekulacyjnych, rozpowszechniających kłamliwe wieści o przygotowywanej rzekomo przez Rząd wymianie biletów Narodowego Banku Polskiego. Takie rozsiewanie pogłosek nie mających absolutnie żadnych podstaw w zamierzeniach Rządu — o czym autorzy tych kłamliwych wieści doskonale wiedzą — ma jedynie na celu wprowadzenie zamętu, żerowanie na łatwowierności naiwnych i zgarnianie pokaźnych zysków spekulacyjnych. Tym się tłumaczy m. in. zwyżka kursów czarnogiełdowych i nieusprawiedliwione skoki cen niektórych artykułów pierwszej potrzeby. Również niesprawdzone wiadomości o rzekomych przygotowaniach mennicy państwowej do wypuszczenia bilonu nie są zgodne z rzeczywistością.

„Muszę z tego miejsca z całą stanowczością zaprzeczyć — oświadcza minister skarbu — tym kłamliwym wieściom przynoszącym dotkliwe straty. Rząd nie zamierza przeprowadzać żadnej wymiany pieniędzy, nie zamierza nikomu niczego zabierać z posiadanych w bankach pieniędzy. Rząd dąży do stabilizacji wartości pieniądza po przez wzmożenie produkcji, uproszczenie wymiany towarów, poprzez równowagę budżetową i planową, celową politykę kredytową.

Zewnętrzna polityka finansowa

W naszych zewnętrznych stosunkach finansowych, w dziedzinie ubezpieczeń, stworzyliśmy poprzez koncentrację ubezpieczeń, podstawy do ograniczenia, ponoszonych przez nas z tego tytułu świadczeń na rzecz zagranicy. Wytrwałą i celową pracą zdołamy podnieść znaczenie pozycji tranzytu w naszym bilansie płatniczym.

(Dalszy ciąg na str. 3-ej).

Przed 1-ym maja

W dniu wczorajszym odbyła się w gmachu PPS w Krakowie odprawa sekretarzy komitetów powiatowych i miejskich z terenu województwa krakowskiego.

Tematem obrad były w pierwszym rzędzie sprawy, związane z organizacją obchodu 1-szo majowego, który w roku bieżącym ma stać się wielką manifestacją jedności i siły ruchu robotniczego.

Omówiono również przebieg odbytych w ubiegłą niedzielę aktywów międzypartyjnych powiatowych komitetów PPS i PPR.

Konferencje aktywów obu partii robotniczych wykazały, że coraz bardziej harmonizuje się i zacieśnia współpraca organizacji partyjnych w terenie, oparta na uznaniu słuszności konsekwentnej polityki frontu jednolitego.

W odprawie udział wzięli: I sekr. WK PPS — tow. Józef Machno, kier. Wydz. Pol.t.-Prop. tow. E. Kajtoch i kier. WSP — tow. red. T. Sołtan.

„Oszczędność i praca -- to jedyna droga Polski do dobrobytu"

(Dalszy ciąg ze str. 2-ej).

Odnośnie części kapitałowej bilansu minister Dąbrowski oświadcza:

„Nie mogę powiedzieć, kiedy będziemy w stanie podjąć obsługę naszych zobowiązań pożyczkowych wobec zagranicy. Zależy to od kształtowania się naszych możności płatniczych w dewizach, co znowu zależy nie tylko od nas. Jesteśmy jednak już w trakcie przyjaznego ustalania linii kierunkowych dla rozwiązania tego zagadnienia".

W części towarowej bilansu płatniczego trwają prace nad udoskonaleniem funkcjonowania wymiany z zagranicą pod względem ilości, różnorodności i zasięgu geograficznego. Ogólne wartość eksportu towarowego wyniosła w r. 1946 ok. 125 milionów dolarów. Mimo spodziewanego jej wzrostu w r. bież. cyfra ta wskazuje na trudności w płaszczyźnie finansowania importu niezbędnych instalacji i środków produkcji oraz surowców i na razie jeszcze żywności. — Wysuwa to, w poważnej formie, zagadnienie dopływu kredytów z zagranicy. W roku ub. obok pomocy, jaką były dostawy UNRRA, uzyskaliśmy kredyty na zakup demobilu w USA — 50 milionów dolarów, pożyczkę na zakup materiału kolejowego w USA 40 milionów dolarów, pożyczkę w Szwecji 100 milionów koron i in.

W roku bież. doszła do skutku pożyczka złota z ZSRR — 28 milionów dolarów. Szczególne znaczenie miało mieć uzyskanie długoterminowej pożyczki w Międzynarodowym Banku Odbudowy i Rozwoju Gospodarczego, który jeszcze praktycznie nie rozpoczął działalności pożyczkowej. W tych warunkach nie ratyfikowanie umowy o zwrot naszego złota z Anglii jest dla nas szczególnie dotkliwe — oświadcza min. Dąbrowski.

Nasze zasoby materiałowe zarówno jak ogrom pracy ludności, predestynują nas do wydatnego współuczestnictwa w wymianie międzynarodowej. Świadczona nam w tym kierunku pomoc byłaby pomocą udzieloną przez świat samemu sobie i to podwójnie. Ułatwiło by to rozwiązanie wielu trudności, szczególnie na tle braku węgla w Europie, ponadto uczyniłoby to nas lepszym płatnikiem naszych zobowiązań i wydajniejszym odbiorcą towarów, produkowanych w innych krajach w nadmiarze.

Końcową część przemówienia poświęcił minister Dąbrowski przede wszystkim omówieniu trudności, z jakmi należy się liczyć w 1947 roku w realizacji założeń naszej polityki pieniężnej.

Kończą się dostawy UNRRA, nie został rozwiązany całkowicie problem deficytów aprowizacyjnych, ostra zima i powódź wywołała duże straty; wreszcie wciąż istnieje brak szeregu towarów przemysłowych, jak np. przemysłu skórzanego.

Na czoło zagadnień wysuwają się wobec tego: opanowanie skutków ustania czynników amortyzacyjnych, działających jeszcze w 1946 r., z których najważniejszymi były dostawy UNRRA, finansowanie inwestycji w możliwie największym rozmiarze i uporządkowanie struktury finansowej w całym gospodarstwie narodowym, nierozłącznie związane z zagadnieniem wyposażenia przedsiębiorstw w kapitały obrotowe i usunięcia deficytów finansowych.

Na strukturze pieniężnej kraju odbijają się braki organizacyjne sektorów gospodarczych.

W sektorze inicjatywy prywatnej tworzące się punkty zatrzymania obiegu pieniężnego powodują akumulowanie się nominalnej siły nabywczej zawsze groźnej, płochliwej, zdolnej do dywersji finansowej w chwili najmniejszych trudności gospodarczych, rzeczywistych lub urojonych.

Prężność gospodarcza sektora spółdzielczego pomniejsza słabe wyposażenie we własnej środki obrotowe.

W gospodarce samorządowej daje się zauważyć małą wydajność źródeł podatkowych w miastach.

Musimy walczyć z niesprawnością gospodarczą

Dojrzewa tu olbrzymi kompleks zagadnień, związanych z kapitałem inwestycyjnym i obrotowym. Rozwiązanie zależy od opracowania i ustalenia norm środków obrotowych od rentowności poszczególnego przedsiębiorstwa. Dla pokonania tych wszystkich trudności konieczne jest maksymalne napięcie energii ze strony Rządu i całego społeczeństwa. Trzeba pogłębiać akcję oszczędnościową, walczyć z tym, co można by określić niesprawnością gospodarczą: brakami organizacyjnymi, przerostami instytucji, słabą wydajnością pracy, nieoszczędnym gospodarowaniem materiałem ludzkim.

Te wysiłki Rządu musi cały naród uznać za niezbędny warunek dalszej poprawy losu świata pracy.

Niezbędna będzie koncentracja środków pieniężnych, objęcie świadczeniami na rzecz państwa wszystkich do tego zobowiązanych w rozmiarach odpowiadających ich działowi w dochodzie społecznym oraz likwidacja podziemia gospodarczego.

Nie można sobie pozwolić na istnienie jednostek, które pojmują objętą przez siebie pozycję gospodarczą jako jednostronne prawo do czerpania korzyści bez obowiązku brania udziału w ogólnej odbudowie kraju. Trzeba z całą ostrożnością walczyć z anonimowością w przemyśle i handlu prywatnym, nie ujawnianiem źródeł zakupu, sprzedaży, niechęcią do rachunków, prowadzenia ksiąg, nierzetelnością podawanych obrotów i dochodów.

Hierarchia potrzeb w odbudowie gospodarczej

Omawiając hierarchię potrzeb w odbudowie gospodarczej kraju, minister Dąbrowski wysuwa na czoło zagadnienie stosunku rolnictwa do przemysłu po zniesieniu świadczeń rzeczowych i przejściu na świadczenia pieniężne. Nasuwa się pytanie, czy sprawność poboru świadczeń pieniężnych na wsi jest dostateczna i odpowiednia w świetle dynamiki rozwojowej życia gospodarczego.

Pełne wykonanie finansowych planów rządu wymaga odpowiedniej atmosfery w społeczeństwie. Musi się upowszechnić świadomość, że odbudowa dokonana będzie głównie własnymi siłami.

„Oszczędność i praca — to jedyna droga Polski do dobrobytu" — stwierdza minister Dąbrowski.

Rząd konsekwentnie zmierza do podniesienia dobrobytu obywateli, podniesienia całości gospodarki narodowej, poprzez podniesienie dochodu społecznego.

Dochód ten musi być sprawiedliwie dzielony, przede wszystkim w interesie tych, którzy swym ciężkim trudem przyczyniają się do jego wypracowania. Dlatego Rząd zwalczać będzie wszelkie próby nieuzasadnionego przesunięcia części tego dochodu społecznego w kierunku czynników spekulacyjnych. Należy pamiętać, że zadaniem naszym jest w ciągu najbliższych trzech lat dźwignąć Polskę gospodarczo zaledwie do poziomu przedwojennego, który przecież nie może nas zadowolić.

Rok 1947, pierwszy, w którym wysiłek nasz został ujęty w ramy ogólnego planu gospodarczego i finansowego — musi wykazać, że powszechny wysiłek całego narodu, oraz koncentracja i racjonalizacja wszystkich poczynań gospodarczych — pozwala nam nie tylko osiągnąć, ale przekroczyć poziom zakreślonych zadań (huczne oklaski).

Wycieczka dziennikarzy i lekarzy szwedzkich

W najbliższych dniach spodziewana jest wycieczka dziennikarzy i lekarzy szwedzkich, którzy przyjeżdżają w celu zapoznania się z wartościami leczniczymi uzdrowisk dolno-śląskich.

Goście szwedzcy przyjadą bezpośrednio szwedzkim, dołączonym do pociągu wagonem sypialnym do Polanicy Zdroju, skąd udadzą się na zwiedzenie Kudowy, Dusznik i Cieplic.

Zgłaszać zapotrzebowanie na 1-majowy numer „Przeglądu Socjalistycznego"

W związku z wydaniem zwiększonego numeru 1-szo majowego „Przeglądu Socjalistycznego", który ukaże się w końcu bm. Komitety Partyjne proszone są o podanie swych zapotrzebowań na ten numer w terminie do dnia 20 bm. na adres „Przeglądu Socjalistycznego", Warszawa, ul. Daszyńskiego 18.

Co piszą inni?

Silna reakcja w całej prawie prasie krajowej na wystąpienia min. Marshalla odsunęła na nieco dalszy plan doniosły fakt przedłożenia Sejmowi dokładnych obliczeń i cyfr preliminarza narodowego planu trzyletniego na rok 1947. Problem ten omawia ostatnia

RZECZPOSPOLITA

DZIENNIK GOSPODARCZY

Ogłoszenie liczb podstawowych pozwoliło wszystkim zainteresowanym czynnikom skontrolować je, poddać analizie i wypowiedzieć swoje opinie, które z kolei były znów rozpatrzone przez głównych autorów Planu. Ale najważniejszą rzeczą i zarazem najżmudniejszą było przetłumaczenie Liczb podstawowych na pieniądze i posiadane surowce, i to w ten sposób, by preliminowane pieniądze były istotnie wartością realną i znalazły pokrycie. Ta olbrzymia praca została zrobiona i to pozwala odnieść się z największą ufnością do Planu Inwestycyjnego.

Wspominamy o tym między innymi dlatego, że gdy w roku zeszłym minister Minc wystąpił z projektem Trzyletniego Planu Odbudowy Gospodarczej, podniosło się wiele głosów krytycznych, że jest to przedsięwzięcie ponad nasze siły i możliwości. Twierdzono, że nie będzie ono mogło być wykonane, a podjęte w tym kierunku usiłowania odbiją się tylko destrukcyjnie na naszym życiu gospodarczym. Wiemy, kto takie sądy i opinie wygłaszał i szerzył. Ale my mamy obecnie nie tylko dobrze opracowany plan na przyszłość, lecz mamy także za sobą już zrealizowany 9-miesięczny Plan Inwestycyjny.

Preliminarz Planu Inwestycyjnego na r. 1947 trzeba podzielić na dwie zasadnicze części: na inwestycje ze środków własnych i na dostawy inwestycyjne z zagranicy, oparte na kredycie. Inwestycje ze środków własnych preliminuje się na 85,4 miliarda złotych. Składają się na tę sumę dotacje i kredyty skarbowe w wysokości 22,6 miliarda, kredyty bankowe 54,6 miliarda i środki własne inwestujących 8,2 miliarda. Dostawy kredytowane z zagranicy wyniosą 20 miliardów.

Bliższe szczegóły odnośnie planu inwestycyjnego na rok bieżący podaje

PRZEGLĄD SOCJALISTYCZNY

Plan Inwestycyjny na rok 1947 operuje inwestycjami, które dają szybki efekt, które pozwalają wg. określenia prezesa CUP — tow. Bobrowskiego „tanio kupić dobrobyt". Wykorzystanie kredytów zagranicznych, a przede wszystkim zdobytych własnym wysiłkiem środków krajowych, stwarza warunki dla sfinansowania tego „kupna".

Jak zostaną pokryte wydatki inwestycyjne?

Na pytanie to daje odpowiedź zatwierdzony przez Komitet Ekonomiczny, a uchwalony przez Radę Ministrów projekt ustawy „o Państwowym Planie inwestycyjnym na rok 1947", który określa ogólną wartość inwestycji w okresie od 1. I. 1947 do 31 XII. 1947 na sumę zł. 85,384,121,000 oraz wymienia następujące źródła pokrycia: środki finansowe Skarbu Państwa, a mianowicie nadwyżki budżetu państwowego, w tym wpływy z daniny narodowej i środki, uzyskane w ramach stosunków gospodarczych z zagranicą oraz kredyty bankowe średnioterminowe, których podkład stanowią: fundusz amortyzacyjny i inwestycyjny przedsiębiorstw państwowych, fundusz inwestycyjno-obrotowy przemysłu Ziem Odzyskanych, fundusze lokacyjne instytucji oszczędnościowych i ubezpieczeniowych, sprzedaż mienia poniemieckiego nieruchomego, środki, uzyskane w ramach stosunków gospodarczych z zagranicą, wpływy z operacji kredytowych oraz lokaty bankowe i skarbu państwa.

W ogólnej kwocie inwestycji utworzono rezerwę na wypadek klęsk żywiołowych w wysokości 100,000,000 zł. oraz ogólną rezerwę planu w sumie 260.000.000 zł.

O czym mówią w Moskwie?

Prześladowanie młodzieży w Hiszpanii

Sekretariat Wszechświatowej Federacji Młodzieży Demokratycznej podaje do wiadomości młodzieży demokratycznej całego świata, że w Hiszpanii zostali aresztowani i uwięzieni młodzi ludzie od 15—18 lat. Specjalny sąd wojenny skazał na karę śmierci 9 z 15 aresztowanych. — Wśród skazanych jest 7-miu chłopców i 2 dziewczyny. Wskutek nieludzkich tortur i mąk, jakim poddano skazanych, jedna z tych dziewcząt Izabella Soralba dostała obłędu. 7 chłopców, skazanych na śmierć umieszczono w separatkach w więzieniu Alcala de Henares w Madrycie. Pozostali z uwięzionej młodzieży demokratycznej na znak protestu urządzili strajk głodowy, który trwał 7 i pół dni, mimo nieustannych gróźb ze strony władz więziennych. Wiadomość o strajku rozpowszechniła się wśród aresztowanych w innych więzieniach, gdzie rozpoczęto strajk solidarności z uwięzioną młodzieżą.

Sekretariat Wszechświatowej Federacji Młodzieży wzywa młodzież demokratyczną całego świata o organizowanie zebrań i wieców protestacyjnych przeciwko bestialstwom reżimu gen. Franco oraz o wysłanie swych delegacyj do Franco i do swych poselstw w Madrycie, a także do generalnego sekretarza N. Z. dla interwencji w tej sprawie.

Sekretariat Wszechświatowej Federacji Młodzieży Demokratycznej już niejednokrotnie wysyłał listy do Madrytu i do Trygve Lie. Wezwanie to świadczy o nadziei uratowania od śmierci skazanej młodzieży. Franco obawia się opinii świata i nie dopuści do wykonania wyroku śmierci na tych więźniach w razie powszechnego protestu młodzieży.

Optymizm w Moskwie

„Daily Herald" zajmuje się sprawą konferencji moskiewskiej i pisze, że zapanowała atmosfera optymizmu, ponieważ Rosja zgodziła się na kilka ustępstw. Delegat rosyjski w Radzie Zastępców Ministrów Gusiew zaaprobował kilka kompromisowych punktów w traktacie z Austrią. W Moskwie decyzje sowieckie witane są z zadowoleniem. Podkreśla się, że Rosja spontanicznie i nieoczekiwanie zaaprobowała 6 klauzul traktatu z Austrią, które dotąd wydawały się nie do rozstrzygnięcia. To samo pismo zamieszcza telegram swego korespondenta z Moskwy o rozmowie Bevina ze Stalinem. Korespondent przypuszcza, że rozmowa toczyła się na temat rewizji układu anglo sowieckiego z 1942 r. Treść rozmowy pozostała nie opublikowana, ale przypuszcza się ogólnie, że dała ona wyniki wysoce zadawalniające. Można odnieść wrażenie, że rozmowa ta przyniosła wielki pożytek i przyczyniła się do lepszego wzajemnego zrozumienia.

Tiso skazany na śmierć

BRATYSŁAWA, (SAP). Wysoki Sąd w Bratysławie skazał na śmierć przez powieszenie Józefa Tiso. Sąd skazał go jednocześnie na utratę praw cywilnych i konfiskatę majątku. Tiso, były szef państwa słowackiego z ramienia osi wysłuchał wyroku zrezygnowany, spokojnie.

Durczański, b. minister spraw zagranicznych rządu słowackiego, któremu udało się zbiec, został skazany zaocznie na śmierć przez powieszenie oraz na utratę praw i konfiskatę majątku. Sprawa Sanio Macha, byłego ministra spraw wewnętrznych, została wydzielona i będzie rozpatrywana później. Mach jest chory i leży w szpitalu.

BRATYSŁAWA (SAP). Adwokat księdza Tiso wyraził się, że osobiście nie miał nadziei, aby sąd pozwolił na wniesienie prośby o prawo łaski dla jego klienta. Regulamin sądu przewiduje, że sąd musi się przed złożeniem prośby wypowiedzieć, czy zapatruje się na to przychylnie, czy też nie. Jeśli odmówi, ksiądz Tiso zostanie powieszony w ciągu 48 godzin, zgodnie z wyrokiem.

Tiso zachowuje się spokojnie i wyraził życzenie, by go pochowano na małym cmentarzu w Bonowcach, gdzie był proboszczem.

WALLACE OSTRZEGA

Zgubne dążenia amerykańskiej reakcji

Henry Wallace — były wiceprezydent USA, przemawiając publicznie w piątek w Londynie, wzywał Wielką Brytanię, aby skorzystała ze sposobności i odegrała rolę pośrednika, jako państwo, które z natury rzeczy może stać się mediatorem między amerykańską zasadą inicjatywy indywidualnej a radzieckim komunizmem. — „Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że jeżeli świat podzieli się na dwa zbrojne obozy, to wszystkie nadzieje pokojowe zostaną przekreślone".

Wallace stwierdził, że jest przerażony nastrojem, jaki obudził się w Ameryce w związku z programem Trumana „udzielania szeroką ręką i bez zastrzeżeń pożyczek rządom antydemokratycznym", po czym dodał: — nie sądzę aby wojna wybuchła w tym miesiącu, czy też w przyszłym, ale jestem przekonany że dalsze prowadzenie obecnej polityki zmierza do tego, że w ciągu najbliższych kilku miesięcy dojdzie do takiego stanu rzeczy, który będzie równoznaczny z bezustanną walką ideową.

Jestem przekonany — mówił Wallace — że w ciągu najbliższych 10 lat trzeba będzie wydać 50 miliardów dolarów za pośrednictwem Banku Międzynarodowego na odbudowę na całym świecie. W moim przekonaniu problem Turcji i Grecji, jak również zapotrzebowania na naftę dadzą się rozwiązać drogą racjonalnego planu ONZ dla Środkowego Wschodu.

Nawet Ameryki nie stać na wydawanie nieokreślonych milionowych sum na utrzymanie wielkich armii, skoro wiadomo, że kapitały w ten sposób wydane nie przyczynią się do wzrostu produkcji i handlu. Jeżeli mielibyśmy istotnie myśleć o okrążaniu Związku Radzieckiego, to musimy uważać nawet Kanadę czy Indie za państwo położone na pograniczu.

AMERYKA, NAWET PRZY POMOCY W. BRYTANII, NIE JEST TAK POTĘŻNA, ABY MOGŁA ROZPRZESTRZENIĆ SIĘ NA CAŁY ŚWIAT. KOMUNIZM JEST IDEĄ, SKIEROWANĄ PRZECIW NĘDZY i WYZYSKOWI. NIE MOŻNA GO ZNISZCZYĆ CZOŁGAMI I DZIAŁAMI

Już teraz widać, do czego prowadzi nowa polityka. Zachwiani w swej władzy dyktatorzy i podupadające rządy feudalne podnoszą głowy. Militaryści całego świata zaczynają mówić o poparciu Stanów Zjednoczonych, które oni jedynie mogą uzyskać. Zabrzmiała pobudka, która wzywa elementy reakcyjne całego świata do ofensywy. Dyktatorzy wszelkiego kalibru wychodzą ze swych kryjówek i paradują przed szeregami swych faszystowskich gwardii.

„Pożyczki dla Grecji i Turcji to prawdopodobnie początek — mówił dalej Wallace — za nimi przyjdą następne: Korea, Węgry, Chiny, Iran, Irak, Japonia i Anglia były wspominane jako następni kandydaci do pożyczek politycznych.

Napięcie jest wielkie. Brak kontroli nad energią atomową sprawia, że Ameryka po raz pierwszy stanęła oko w oko z możliwością całkowitej porażki i kompletnego zniszczenia. Coraz mniejsze jest zaufanie szerokich rzesz do amerykańskiej demokracji.

Wobec tego prawica amerykańska uważa za rzecz bardzo dla siebie dogodną, aby najpierw wzbudzić w szerokich masach nienawiść do komunizmu, a potem zdyskredytować jako komunistów lub będących pod wpływami komunistów, wszystkie czynniki postępowe, których wpływy chcą podkopać".

„Ameryka zaczyna tracić wiarę w znaczenie współpracy międzynarodowej i w możliwość trwałego pokoju. Zamiast podwoić wysiłki w dążeniu do jedności świata; amerykański rząd zaczyna myśleć kategoriami ewentualnej wojny.— Skoro taka idea zagnieździ się w umysłach rządów, prawdziwy postęp nie będzie możliwy".

Ta ziemia

Statek „Batory" sunął dostojnie po morzu Bałtyckim, wioząc na swoim pokładzie 2.000 żołnierzy, którzy po długiej wędrówce wracali do kraju. Słoneczna kula zarzucająca swe ostatnie promienie na lekko sfalowane morze zaczynała się już chować na horyzoncie, kiedy brzmiąca w głośnikach muzyka została nagle przerwana i jakiś głos zapowiedział, że statek znajduje się już na polskich wodach i jutro w godzinach rannych wpłynie do portu w Gdańsku.

Nie wiele to wszystko obchodziło Jaśka. Myślami błądził gdzieś po podhalańskiej wiosce, chcąc jak najprędzej dotrzeć do tak dawno niewidzianego domu, do starych kątów.

W cztery dni potem pociąg repatriacyjny podrzucił go do Krakowa a stąd autobus zabrał do domu.

Kiedy wszedł do swej chałupy nieco przygarbionej już latami wojny, stanął oko w oko z 15-letnim swoim synem. Nie poznali się w pierwszej chwili, siedem lat, to dużo czasu. Ale to była chwila. I potem opowiadaniom i zwierzeniom nie było końca.

Pewnego dnia przyszedł do Jaśka brat. Sprawa była jasna. 5 mórg pola na dwie rodziny. Przed wojną, kiedy Jasiek pracował w Zakopanem jako dorożkarz, można było dać sobie radę. Teraz mowy o tym nie było, tymbardziej, że bratu przybyło dzieci. Zaczęli obmyślać jak wybrnąć z ciężkiej sytuacji.

W kilka dni po tej rozmowie Jasiek chodził zadumany. Wiedział dobrze, że brat nie poradzi sobie, gdzieindziej, niż na roli, wiedział, że to on musi iść, ale gdzie? — Mógł być szoferem, w Afryce nauczył się prowadzić samochód, mógł wrócić do wojska, na „zawodowego". Ale ani jedno ani drugie mu nie odpowiadało. Chciał być panem samego siebie, chciał mieć własny kąt i własną ziemię. Wychował się na roli podtatrzańskiej ubogiej wsi i ziemia go ciągnęła. W mieście się dusił, miasto go męczyło.

Jakoś w kilka dni potem przyszła do wójta wiadomość o możności osiedlenia się na odzyskanych ziemiach. Zgłosił się i poszedł. Gdy pierwszy śnieg przyprószył ziemię, stanął na swoim nowym gospodarstwie, w domku bez drzwi i okien, bez konia i krowy. Nie wiele tu było do zrobienia. To też nie czekając dłużej postanowił zimę przesiedzieć za kierownicą, zostawiając syna i żonę na gospodarstwie.

Do wrocławskich warsztatów samochodowych zgłosił się mężczyzna w sile wieku o lekko szpakowatej, gęstej czuprynie. Ubrany był w wojskowy płaszcz i zielony szkocki beret. Na zapytanie czego sobie życzy wyjaśnił, że jest szoferem i chciałby pracować. W dwa dni potem, siedział już za kierownicą Fordsona prowadząc go pewną ręką. Kiedy śniegi pokryły drogi i wóz zaczął zarzucać, stanęły mu przed oczami przeklęte piaski Tobruku w okresie kiedy siedział za kierownicą podobnego Fordsona, mając za sobą pasażerów, — drużynę kolegów, których podrzucał na linię.

Teraz dopiero po raz pierwszy zdał sobie w pełni sprawę z tego, że jest w kraju. Przedtem jechał do niego bez specjalnej radości, ponieważ czuł, że powinien wrócić, ale tych kilka lat włóczęgi zrobiło swoje. Nie znał tych uczuć o których tyle mówiło się zagranicą, nie czuł się szczęśliwym kiedy stanął w swym domu, ani nawet kiedy stanął po raz pierwszy na nowo przydzielonym mu gospodarstwie. Dopiero skrzypiący śnieg pod nogami, przykryte białym puchem drzewa, wyskakujący spod wozu zając i siwe niebo, nie ciemnoniebieskie jak tam, wzruszyły go poraz pierwszy.

Miało się już ku wiośnie, kiedy wracając jednego dnia do garażu zastał tam krótki list od syna: „przyjedź do domu, ważna sprawa". Na drugi dzień siadł do autobusu, tym razem jako pasażer. Kiedy wysiadł przed swoim domkiem, nie mógł go poznać. Oczyszczony, wybielony, wyglądał jak nie ten sam. Syna w domu nie zastał. Pojechał po konia do Gdyni. Od żony dowiedział się, że przydzielono im konia i krowę. Teraz trzeba było pomyśleć o pracy.

Wrócił jeszcze do Wrocławia, by dopracować do końca miesiąca.

Świat tchnął wiosną. Słońce wysuwało się powoli na niebo rozpędzając zbyt leniwe mgły, które przylgnęły jakoś do wiosennej pachnącej ziemi.

Jasiek zaprzągł konia do wozu i pojechał orać. Teraz dopiero kiedy stanął na łanie, kiedy po raz pierwszy po tylu latach zarył znowu lemiesz w ziemię, kiedy zobaczył wolno i leniwie odwracającą się skibę i wrony skaczące, za pługiem, wyobraził sobie, jak to już w lecie zamachnie się kosą i poczuł jak bardzo przylgnął do tej ziemi. Ani powrót, ani ojczyzna, ani rodzina, nic go tak nie radowało jak tą właśnie czarna ziemia, którą własnymi rękami uprawia, która go żywi. Za nic w świecie nie chciał by już więcej przemierzać tych lądów, które już raz przewędrował. Kanada czy Australia, Brazylio, czy Urugwaj, to wszystko jest daleko i obce; tutaj jest własny kawałek ziemi, własna praca i własne owoce.

A. LIBERAK

KRAKOWSKI AKADEMIK-SOCJALISTA

II OGÓLNOPOLSKI ZJAZD
Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej

W bogato udekorowanej czerwienią i emblematami socjalistycznymi sali TUR w Warszawie, zebrali się w dniu 12 bm. delegaci Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej ze wszystkich środowisk akademickich kraju na II Ogólnopolski Zjazd ZNMS. Duża liczba delegatów, którzy szczelnie wypełnili salę, jest widomym znakiem wielkiego rozrostu organizacji w ciągu pierwszego roku wznowionej po wojnie działalności Związku. Na honorowych miejscach zasiedli seniorzy ZNMS, zajmujący dziś czołowe stanowiska w ruchu socjalistycznym, oraz zaproszeni goście.

Część oficjalną uroczystości zagaił przewodniczący Komitetu Wykonawczego Związku, tow. Jan Strzelecki. Po odśpiewaniu hymnu socjalistycznego — Czerwonego Sztandaru — zebrani uczcili minutą milczenia pamięć zmarłego niedawno tow. Jana Szczyrka, jednego z przywódców organizacji młodzieży socjalistycznej „Promienistych" i późniejszego czołowego działacza PPS, oraz gen. tow. Karola Świerczewskiego, bojownika walki z faszyzmem w Hiszpanii i organizatora II Armii W. P.

Do Prezydium Zjazdu zaproszono przedstawicieli PPS, OM TUR, oraz trzech najliczniejszych środowisk ZNMS — gliwickiego, krakowskiego i łódzkiego.

Powitania

Imieniem władz centralnych PPS powitał Zjazd tow. Lucjan Motyka. Wskazując na zmiany jakie wynikły z objęcia władzy w kraju przez obóz demokratyczny, tow. Motyka zwrócił uwagę na istniejące mimo to trudności w pracy Z.N.M.S., wywołane przede wszystkim opóźnieniem świadomości dużej części narodu. Niezrozumienie drogi, po której kroczy Polska, nakłada na ZNMS-owców obowiązek rozwinięcia wytężonej akcji uświadamiającej, popartej pracą samokształceniową. Życząc Zjazdowi owocnych obrad, tow. Motyka wyraził przekonanie, że na działaczach socjalistycznych, wychowanych przez ZNMS opierać się będzie przyszłość Polski niepodległej i socjalistycznej.

*

Z kolei powitał Zjazd przewodniczący Rady Szkół Wyższych, tow. W. Sokorski, rzucając szereg myśli, dotyczących problematyki polskiej drogi do socjalizmu. Droga do socjalizmu jest i musi być różna w każdym kraju, odmienne są warunki w jakich musi być ona wytyczana.

Siłą socjalizmu jest właśnie umiejętność znalezienia słusznej drogi, w oparciu nie o dogmaty, lecz o sprawdzoną doświadczeniem metodę działania. Teoretyczne opracowanie problematyki nowego okresu dziejów Polski, okresu, w którym budowanie socjalizmu wyszło już ze sfery spraw jednej klasy, lecz stało się zagadnieniem ogólnonarodowym, jest jednym z pól do działania dla ZNMS. Wyrobienie w sobie przekonania, że właśnie obecne pokolenie ZNMS-owe będzie budować socjalizm — jest dziś warunkiem owocności.

Imieniem Zarządu Głównego A. Z. W. M. „Życie" powitał Zjazd tow. Wróblewski, po czym nastąpiły powitania przedstawicieli „Wici", ZMD i Cukunftu.

O właściwe pojmowanie humanizmu socjalistycznego

W ostatnim punkcie części oficjalnej wygłosił referat senior ZNMS i skarbnik CKW PPS, tow. Adam Rapacki. Referat poświęcony był analizie polskiej rewolucji społecznej. Tow. Rapacki rozwinął tezę, że miała ona charakter zupełnie odmienny od klasycznych rewolucyj społecznych.

Referent wskazał z kolei że reformy socjalistyczne w Polsce nie były oparte na oderwanych od życia dogmatach. Stanowiąc realizację punktów programu socjalistycznego, reformy te szły równocześnie po linii interesów całego narodu, gdyż były drogą do przyśpieszenia odbudowy kraju i podniesienia poziomu produkcji.

Tow. Rapacki wskazał następnie na szereg fałszywych interpretacji humanizmu socjalistycznego, sprzecznych z istotnym sensem tego pojęcia. Humanizm socjalistyczny rozumiany przez nas jako realizacja ustroju sprawiedliwości społecznej przez człowieka i z myślą o człowieku, nie może być mdłym i krótkowzrocznym humanizmem typu Żuławskiego. Socjalizm walczy bowiem o to, by wolność nie była wykorzystywana przez tych, którzy chcą ją zaprzepaścić, by prawa człowieka nie były wyzyskiwane do walki z prawami człowieka, a demokracja — przeciw demokracji.

Nie jest także humanizm socjalistyczny schlebianiem budzącym niesmak i szukającym taniej popularności. Błędy i wady trzeba rozumieć — po to jednak, by je stanowczo leczyć. Nigdy — by im ulegać.

Obok innych zadań jest również zadaniem ZNMS upowszechnienie właściwego pojmowania często nadużywanego pojęcia humanizmu.

Przybycie Przewodniczącego CKW PPS tow. min. Osóbki-Morawskiego

Popołudniu dyskutowano nad referatem seniora ZNMS, tow. Adama Rapackiego, wygłoszonym w oficjalnej części Zjazdu.

W czasie dyskusji przybył na salę, witany oklaskami, przewodniczący CKW PPS, tow. min. E. Osóbka Morawski, który wygłosił krótkie przemówienie o roli młodzieży socjalistycznej w życiu kraju.

Olbrzymie zadania, jakie stoją dziś przed społeczeństwem wymagają wytężonego wysiłku. Rolą studentów socjalistów jest przygotowanie całej młodzieży studiującej do wykonania zadań, jakie stanął przed nią po ukończeniu wyższych studiów.

Większe możliwości — większe obowiązki

Senior ZNMS tow. Julian Hochfeld, przewodniczący Z. PPS, zanalizował metody pracy i zadania Z.N.M.S. na odcinku wychowania socjalistycznego i kształtowania ideologii socjalistycznej. Tow. Hochfeld udzielił szeregu praktycznych wskazówek metodycznych, wyniesionych z własnego bogatego doświadczenia pracy w ZNMS w okresie przedwojennym. Znacznie zwiększone możliwości rozwoju ZNMS w stosunku do tamtego okresu, nakładają zarówno na zarządy, jak i na każdego członka Związku tym większe obowiązki.

Szereg uchwał poświęcił tow. Hochfeld zagadnieniom teoretycznym. Samodzielna praca na tym odcinku wymaga od aktywu intelektualnego ZNMS opanowania bogatego dorobku myśli socjalistycznej, stworzonego na przestrzeni z górą 100 lat przez czołowych teoretyków socjalizmu, przede wszystkim zaś przez Marksa i Engelsa.

Rosną szeregi ZNMS

Drugi dzień obrad Zjazdu poświęcony był dyskusji nad projektem nowego statutu i sprawozdaniem ustępującego Komitetu Wykonawczego.

Dotychczasowy statut, opracowany na pierwszym walnym zjeździe ZNMS przed rokiem, okazał się wraz z wielkim rozrostem organizacji niewystarczającym. Nowy statut, wypracowany w kilkugodzinnej dyskusji na podstawie projektu komisji, jest nowym krokiem naprzód w usprawnieniu struktury organizacyjnej Związku.

Wybór centralnych władz Związku

Po dyskusji nad sprawozdaniem zarządu i komisji rewizyjnej, która dała szereg wskazówek na przyszłość, uchwalone zostało absolutorium ustępującemu Komitetowi Wykonawczemu.

W dalszym ciągu obrad zebrani przystąpili do wyboru nowych władz Związku. Po dłuższej dyskusji Prezydium Komitetu Wykonawczego ZNMS ukonstytuowało się w następującym składzie:

Przewodniczący: Jan Strzelecki

Wiceprzewodniczący: Maciej Weber; Jerzy Waśniewski; J. Tombak; Prócienniк; Wijato.

Sekretarz generalny: Edward Hatoń.

II Sekretarz: Krystyna Kulpińska.

Skarbnik: Krogulec.

Członkowie Prezydium: K. Dunin Wąsowicz; S. Zawadzki.

Przewodniczącym Centralnej Komisji Rewizyjnej ZNMS wybrany został tow. Rajchman, przewodniczącym Centralnego Sądu Zw. tow. J. Bomdkowski, prokuratorem Centralnego Sądu Związkowego — tow. Tadeusz Sołtan.

Następnie Zjazd przy burzliwych oklaskach i owacji przyznał członkostwo honorowe ZNMS tow. min. Edwardowi Osóbce Morawskiemu i wyraził szczególne podziękowanie za pomoc i zainteresowanie pracami Związku seniorom ZNMS tow. tow. Julianowi Hochfeldowi, Janowi Topińskiemu i Janowi Mulakowi.

Rezolucja II Ogólnopolskiego Zjazdu ZNMS

1 ZNMS w pełni zrozumienia wielkiego wysiłku obozu Demokracji przy budowie nowego życia w Polsce, deklaruje pełną gotowość służenia tej sprawie wszelkimi siłami swej organizacji. ZNMS widzi w ideałach polskiego socjalizmu, realizowanych przez PPS, najpiękniejszą wizję lepszej przyszłości Narodu Polskiego.

2 ZNMS jest świadomy, że warunkiem wkładu Polskiej Partii Socjalistycznej do nowej rzeczywistości polskiej jest dotychczasowy stosunek PPS do całokształtu zagadnień, związanych z polskim ruchem robotniczym.

3 Uważamy, że amnestia, uchwalona przez Sejm Ustawodawczy przyczyniła się do stabilizacji stosunków i stanowi dowód dążności Sejmu do przekreślenia wszelkich uraz przeszłości i zmobilizowania wszystkich sił do odbudowy gospodarczej i kulturalnej kraju. W realizacji Trzyletniego Planu Gospodarczego widzimy najlepszą gwarancję podniesienia stopy życiowej mas pracujących, niepodległości Polski i jej znaczenia w Europie.

4 Socjalistyczna młodzież akademicka wyraża oburzenie wobec prób przekreślenia aktu sprawiedliwości dziejowej, jakim było oparcie granic zachodnich Polski na Odrze i Nysie.

5 W zakresie spraw akademickich ZNMS opowiada się za zasadą samorządności stowarzyszeń akademickich.

6 Zjazd wyraża pragnienie Związku zacieśnienia współpracy z wszelkimi młodzieżowymi organizacjami społecznymi.

7 ZNMS uważa, że wolność badań i głoszenie nowych haseł naukowych, stanowi podstawową zdobycz demokracji i że rozwój nauki polskiej jest tą wolnością uwarunkowany.

8 Ramię w ramię z Organizacją Młodzieży TUR, ZNMS pragnie szerzyć światopogląd socjalistyczny wśród młodzieży polskiej i wychowywać ją na realizatorów i bojowników ideałów socjalizmu polskiego".

9 II Ogólnopolski Zjazd ZNMS pozostawi niewątpliwie trwały ślad w pracach Związku. Dorobek Zjazdu stanowić będzie podstawę do dalszej pracy i zapłodni pracę organizacji terenowych nowym doświadczeniem.

„Czechosłowacja 1939 — 1945" w Krakowie

(K) Wczoraj w południe w auli Akademii Górniczej nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy „Czechosłowacja 1939—1945".

W uroczystości wzięła udział czeska delegacja Ministerstwa Informacji z przewodniczącym dr Bohdanem Kuską, wicedyrektorem IV Departamentu Ministerstwa Informacji na czele, z przedstawicielami czeskiej informacji oraz przedstawicielami Towarzystwa dla współpracy kulturalno-gospodarczej z Polską oraz życia kulturalnego i gospodarczego.

Poza tym w otwarciu wystawy wzięli udział wojewoda tow. dr Pasenkiewicz, prezydent miasta tow. Wolas, gen. Prus-Więckowski, przedstawiciele Armii Czerwonej z płk. Strezikozimem, przedstawiciele placówek zagranicznych, organizacji i partii politycznych, świata naukowego i liczne zastępy słuchaczy Akademii Górniczej.

Na tle barw narodowych polskich i czechosłowackich w westibulu powitał gości przewodniczący Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej rektor A. G. prof. dr Goetel. W krótkim zagajeniu podkreślił wspólnotę bratnich narodów słowiańskich, których długie granice z Polską mogą tylko wiązać a nie dzielić. Na zakończenie swego przemówienia mówca zaznaczył, że tu, gdzie w latach niewoli rządził kat Polski Frank wystawa ta obrazująca bohaterską walkę narodu czeskiego i słowackiego z hitleryzmem powinna być symbolem zwycięstwa wolności nad niewolą, sprawiedliwości nad krzywdą i symbolem pochodu bratnich narodów na drodze w jasną przyszłość, pełną głębokiej i serdecznej przyjaźni, zbliżenia się i wzajemnego poznania.

Następnie zabrał głos wicedyr. dep. Ministerstwa Informacji w Pradze Bohdan Kuska, podkreślając swoją dumę i radość z otwarcia tej wystawy w Krakowie, kolebce polskiej kultury i ośrodku życia kulturalnego Polski. Po omówieniu celu wystawy, która ma ukazać czechosłowacki ruch oporu w walce z Niemcami dr Kuska stwierdził z naciskiem, że dla Polski i Czechosłowacji istnieje wspólna droga i wspólne cele w obliczu niebezpieczeństwa niemieckiego w budowie trwałego pokoju, którego podwaliną są granice na Odrze i Nysie.

Następnie przemówił radca prof. Anton Holy, omawiając pokrótce udział narodu słowackiego w ruchu oporu i podziemnej walce o wolność. Mówiąc o współpracy czesko-słowackiej prof. Holy oświadczył: „Wy nas doskonale rozumiecie, a my rozumiemy was. Musimy rozszerzyć współpracę kulturalno-gospodarczą, aby była ona podwaliną wspólnej drogi na przyszłość. Kończąc, mówca wzniósł okrzyk na cześć bohaterskiego narodu polskiego i Polski Ludowej.

Wystawa „Czechosłowacja 1939—1945" obejmuje w wielkich fotografiach dzieje narodu czechosłowackiego od przygotowań w 38 roku do odparcia agresji niemieckiej poprzez okupowanie terenów przez Niemcy, przez dokumenty krwawego terroru niemieckiego i dokumenty obrazujące wzrastający ruch oporu i partyzantkę do bohaterskiego powstania w „złotym mieście" Pradze, i odzyskania wolności. Oprócz tego szereg zdjęć ilustruje udział Czechów w walkach na froncie wschodnim w Afryce, na Zachodzie, na lądzie, morzu i w powietrzu. Interesujące są historyczne zdjęcia z tworzenia się armii gen. Svobody na wschodzie w ZSRR.

Pierwszy dzień wystawy przyniósł dużą frekwencję publiczności. Należy podkreślić sprawną organizację tej interesującej imprezy, oraz jej nowoczesną efektowną i estetyczną oprawę.

W ramach uroczystości związanych z otwarciem tej wystawy, wieczorem odbył się odczyt w auli U. J. min. Prokopa Maxa, wiceprezesa Kom. Słowiańskiego w Pradze i prezesa Towarzystwa Czechosłowacko-Polskiego w Pradze.

Na sztandar MK PPS

(K). Lista składek na sztandar MK PPS została zamknięta z dniem wczorajszym. Podajemy ostatnie wpłaty, które napłynęły w dniu wczorajszym i przedwczorajszym.

Komitet zakładowy przy firmie Wabder złożył 6.555 zł. Komitet przy firmie fabryka wyrobów metalowych J. Gaissler wpłacił 1.000 zł. Obydwa Komitety wzywają wszystkie komitety fabryczne i dzielnicowe, które pobrały listy składek.

Tow. mgr Tumidajski Julian, tow. Klik Leon, tow. Łabuda Józef i tow. Nowak Stan. składają 400 zł. i wzywają tow. Pajorskiego Henryka, Wąchałę Mikołaja i Poniewierskiego Henryka.

Na wezwanie tow. Lewińskiego tow. inż. Drozd Karol wpłacił 200 zł. Tow. Nowak Karol wezwany przez tow. Popka T. wpłaca 100 zł. Tow. Domin Ludwik i tow. Nowiński Boguel. wpłacili po 100 zł.

Komitet Kolejarzy ul. Warszawska 17 przekazał 1.000 zł.

W uznaniu zasług i pracy

(S) Wielkie zasługi, jakie położyli członkowie Towarzystwa Związku Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w organizacji i rozwoju tej ważnej placówki w Krakowie znalazły swój rezonans w ocenie owocnej dla dobra Polski działalności na walnym zebraniu tego Towarzystwa.

Przedstawiciel Centrali Towarzystwa, wiceminister sprawiedliwości, Chajn, wręczył uroczyście dyplomy uznania prezydentowi miasta tow. St. Wolasowi, tow. red. Romanowi Szydłowskiemu, Józefowi Chodakowi i S. Sobocińskiej.

Wręczenie tych nagród wywołało żywy aplauz wśród zgromadzonych przedstawicieli społeczeństwa krakowskiego.

2 tysiące dzieci polskich wyjedzie do Danii

(Bg) Duńska organizacja „Red Barned" zwróciła się do Polski z prośbą o powierzenie jej na okres wiosenny 2.000 najbiedniejszych dzieci polskich, które w Danii spędzić by mogły ciepłe majowe tygodnie.

Polskie Ministerstwo Oświaty rozdzieliło na każdy okręg szkolny po kilkadziesiąt miejsc. Z województwa krakowskiego wysłanych zostanie 50 dzieci — dziewczynek i chłopców od lat 8—12 pod opieką wychowawców. Wyjazd naznaczony jest na dzień 2 maja.

Po przyjeździe do Danii część dzieci umieszczona zostanie w zamożnych domach gospodarskich, druga zaś część w zorganizowanych na miejscu obozach. W wyborze dzieci pierwszeństwo będą miały dzieci najbiedniejsze, słabe i anemiczne. Będą to dzieci wzięte z rodzin zastępczych, z domów dziecka oraz najuboższych rodzin.

Wyjazd do Danii poprzedzi kilkudniowy pobyt dzieci w Sidzinie koło Jordanowa, który ma na celu zapoznanie dzieci z piosenkami, wspólnymi grami, zabawami i ćwiczeniami, wykorzystanymi następnie w wywczasach duńskich.

Dodać także należy, że wybrana młodzież ubrana zostanie poprzednio przez znajdującą się obecnie w Polsce misję anglo-amerykańską „Quaków".

Uwaga

Byli więźniowie polityczni hitlerowskich więzień i obozów koncentracyjnych, wdowy, sieroty, oraz sympatycy członkowie Polskiej Partii Socjalistycznej i Polskiej Partii Robotniczej, proszeni są o masowe przybycie na ważne zebranie, które odbędzie się dn. 18 kwietnia 1947 r., tj. w piątek, godz. 6-ta po południu w świetlicy KW PPR, Kraków, Rynek Gł. 25 parter. Obecność obowiązkowa.

Pracownicy przemysłu skórzanego

Związek Zawodowy Robotników i Pracowników Przemysłu Skórzanego w Krakowie zawiadamia, że Walne Zebranie członków Związku odbędzie się w niedzielę 20 kwietnia br. o godz. 9.30 w sali konferencyjnej O. K. Z. Z., Rynek Gł. 34 I p. Punktualna obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Przydział mleka dla dzieci

(o. d.) Miejski Wydział Aprowizacji i Handlu podaje do wiadomości, że niezależnie od wydawania mleka świeżego na karty „D3" i „M" z m-ca kwietnia br. sklepy rejonowo - mleczarskie wydawać będą mleko świeże na niezrealizowane odcinki Nr 1—4 kart „D3" i „M" Nr 1—3 z miesiąca marca br. po 1 l. na każdy odcinek. Mleko świeże wydawane na karty musi posiadać zawartość tłuszczu nie mniejszą niż 2,8%.

Dar dla Muzeum Historycznego

(o. d.) Inż. Arch. F. Mączyński ofiarował dla organizującego się Muzeum Historycznego w Krakowie 25 swoich prac. Są to rysunki pochodzące z lat 1905—1906, przedstawiające widoki plant, dawnej architektury Krakowa i Kazimierza. Dają one przez swe wierne wykonanie doskonały obraz zmian, jakie od lat tych zaszły w naszym mieście. Cenny ten dar wzbogacił bezsprzecznie przyszłe Muzeum Historyczne M. Krakowa, które obecnie tworzy się przy ul. św. Jana Nr. 12.

Odczyt

Dzisiaj, o godz. 16 po południu staraniem Miejskiego Zarządu Oddziału TUR w Krakowie w Klubie im. Daszyńskiego odbędzie się odczyt red. dziennika „Rude Pravo" w Pradze Gustawa Baresa pt. „Czechosłowacka demokracja ludowa". Wstęp wolny.

Liga Kobiet zawiadamia

Liga Kobiet Dzielnicy XIX Grzegórzki-Dąbie zawiadamia, że zebranie dzielnicowe odbędzie się we środę 16 kwietnia o godz. 5-tej popoł. w szkole powszechnej przy ul. Żółkiewskiego.

Komunikaty partyjne

INWALIDZI WOJENNI!

Dnia 30 kwietnia o godzinie 10 przed południem na sali Nr. 52 w Gmachu PPS, Rynek Gł. 30 odbędzie się zebranie inwalidów wojennych i sympatyków. Uprasza się o liczny udział w zebraniu.

* * *

W ślad za komunikatem Nr. 2 przypomina się, że z dniem 15 bm. minął termin przedstawienia wykazów, celem ujęcia w kartotekę członków Komitetu Dzielnicowego Kraków-Śródmieście.

Wykazy przedstawiać sekretarzowi Towpaszowi — Rynek Gł. Nr. 30, pokój 13.

DZISIEJSZY ODCZYT

We środę 16-go kwietnia o godz. 17-tej odbędzie się w sali odczytowej PPS — Rynek Gł. 30, pokój nr. 16 odczyt tow. dr. Ady Rutkowskiej p. t. „Co kobiecie pracującej dają najnowsze zdobycze medycyny". — Odczyt tylko dla kobiet.

PORADY PRAWNE

Komitet Dzielnicowy Kraków-Śródmieście uruchomił bezpłatne porady prawne wstępne i opiekę prawną. Wyznaczeni sędziowie będą udzielać porad prawnych we wtorki i piątki w lokalu Komitetu Dzielnicowego Kraków - Śródmieście, Rynek Główny 30, pokój 18 — każdorazowo od godz. 18—19.

TOWARZYSZKI!

Referat Kobiecy WK PPS prosi Was uprzejmie o zgłaszanie swej pomocy przy wyrobie goździków pierwszo-majowych.

Praca odbywa się każdego dnia w godzinach od 9-tej do 17-tej w Referacie Kobiecym II piętro pok. nr. 55.

KOMUNIKAT

Placówka sprzedaży książek przy Towarzystwie Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zawiadamia P. T. Odbiorców, iż przybył nowy transport książek naukowych i beletrystycznych. Ceny bardzo przystępne.

Na powodzian

(K) Pracownicy Związku Rewizyjnego Spółdzielni wpłacili samorzutnie na ręce Wojewody kwotę 44.000 złotych, — spiesząc z pomocą ofiarom powodzi.

Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego przekazało na ręce Wojewody kwotę 100 tysięcy zł na rzecz powodzian oraz oddało do dyspozycji znaczne ilości odzieży i żywności.

OMTUR w Przewietrzanach przekazał na rzecz ofiar powodzi 1.000 zł.

Nowy numer „Gazety Urzędowej"

(o. d.) Ostatnio ukazały się Nr 2 i Nr 3 „Gazety Urzędowej Zarządu Miejskiego" i są do nabycia w Wydziale Organizacyjnym Z. M. Pl. WW. Świętych 3/4, pokój 205.

Zawierają one uchwały Rady Miejskiej z dnia 3. III. br. o taryfie tramwajowej, opłatach wodociągowych, kanałowych i za czyszczenie jezdni, o opłacie za wywóz śmieci i odpadków gospodarczych, oraz o utworzeniu komitetów domowych i ich regulaminie.

Ponadto znajdują się w powyższych numerach zarządzenia i okólniki Prezydenta miasta z miesiąca lutego i marca br.

NA SALI SĄDOWEJ

Echo jeszcze jednej tragedii z czasów okupacji

(S) W dniu wczorajszym w Sądzie Okręgowym w Krakowie pod przewodnictwem sędziego Lewickiego odbył się ciekawy proces przeciw Mikołajowi Pacewiczowi. Oskarżał prokurator Chmielowski. Bronił adw. St. Myszkowski.

Życie Pacewicza, z zawodu szofera, ułożyło się podczas okupacji w sposób dramatyczny. Oto przed wojną poznał on urodziwą dziewczynę, o której nie wiedział, że jest córką kolonistów niemieckich. Po niedługim czasie poślubił ją.

Z chwilą, gdy Niemcy wkroczyli do [illegible] Pacewicza pokazała [illegible] właściwe oblicze i natychmiast została Reichsdeutschką. Oburzony na nią Pacewicz wyprowadził się ze wspólnego mieszkania, zabierając ze sobą czworo drobnych dzieci. Nikczemna kobieta, znając przeszłość męża, poczęła go szantażować wiadomymi sobie faktami — oto Pacewicz w roku 1937, służąc w wojsku polskim, chwycił dwóch szpiegów niemieckich i oddał ich w ręce władz. Pacewicz, nie mogąc rzucić na pastwę nędzy dzieci, nie był w stanie kryć się w lesie, a zawiadomione przez żonę Gestapo, zmusiło go do wpisania się na volksliste, włączając go do „Sonderdienst".

Wówczas Pacewicz począł udawać chorego symulując ataki, na czym naiwni w wielu wypadkach Niemcy nie poznali się, jednak nie wypuścili ofiary ze swych szponów i skierowali go przez „Arbeitsamt" jako szofera do SS.

Pacewicz, znienawidzony mundur SS-mański, kładł na siebie tylko wtedy, gdy wyjeżdżał do obozów koncentracyjnych w Płaszowie, aby tym łatwiej nieść pomoc więźniom.

Nawiązywał on kontakty między więźniami i ich rodzinami, przywoził paczki i listy, zawiadamiał rodziny więźniów, o których słuch zaginął po łapankach, jeżdżąc w tych sprawach niemieckim wozem nawet do tak odległych miejscowości, jak Witów.

Ponadto jeden z więźniów-Żydów błagał Pacewicza o zaopiekowanie się jego dzieckiem i dzielny człowiek, nie zważając na niebezpieczeństwo, dziecko to nie tylko trzymał u siebie, ale nawet podwoził owego więźnia do swe[illegible]szkania, aby umożliwić mu widywanie się z dzieckiem, które z całej rodzi[illegible] jedno jedyne ocalało.

Pewnego dnia, podczas dostarczania więźniom, uzbieranego dla nich chleba, przychwycili go Niemcy i zagrozili s[illegible]rową karą. Kiedy mimo ich ostrzeżeń, Pacewicz robił dalej swoje, Niemcy wy[illegible] wszystkie zęby.

Po ucieczce Niemców Pacewicz zgłosił się do władz polskich, meldując [illegible] rozpaczą, że został siłą zapisany [illegible] VD. Żonę jego aresztowano [illegible]ku osadzono w Jaworznie. On sam został uwięziony i po dwóch latach [illegible] dwóch miesiącach odbyła się jego sprawa.

Sąd, biorąc pod [illegible] sadnieniu całą patriotyczną działalność Pacewicza, skazał go [illegible] względów [illegible]wnych jedynie za należenie do vd. [illegible] 2 lata więzienia, zaliczając mu areszt prewencyjny, wobec czego Pacewi[illegible] wychodzi w tych dniach na wolność.

Ponieważ jest on tak poszukiwanym dziś specem szoferem motorów Diesla, przeto niezawodnie wobec jego patriotycznej działalności podczas okupacji i cierpień poniesionych ostatnio — znajdzie się fabryka czy instytucja, która zatrudni go, dając Pacewiczowi możność pożytecznej pracy w nowej polskiej rzeczywistości, tym bardziej, iż czworo drobnych dzieci przebywa dotychczas w przytułku, czekając z utęsknieniem na stworzenie im przez ojca rodzinnego domu.

Pogotowie Ratunkowe przy pracy

(S) O wielkiej pracy i odpowiedzialności, jaką jest obarczone Pogotowie Ratunkowe w Krakowie pracujące bez odpoczynku świadczy najlepiej kilka cyfr, które ilustrują ostatni 3 mies. okres. Oto, poczynając od 1 stycznia do 31 marca, Pogotowie Ratunkowe wzywane było do 2,857 wypadków, w czym fałszywych alarmów było 8. Ilość wypadków na mieście wyraża się cyfrą 983; porad w ambulatorium udzielono 1,015, do szpitali przewieziono 1451 chorych, przy czym wozy Pogotowia przejechały 12,634 klm. Zamachów samobójczych zarejestrowano 15, nagłych śmierci 9, wypadków samochodów 34, tramwajowych 13, postrzeleń 31

W niezadługim czasie Pogotowie Ratunkowe obchodzić będzie 500 tysięczny wypadek interwencji, bowiem od r. 1891 tj. od chwili założenia Pogotowia do 31 marca interweniowano w 440,751 wypadkach.

Pogotowie Ratunkowe do pracy swej posiada zaledwie 5 mocno zużytych wozów, a obecnie Ministerstwo Zdrowia przydziela nowoczesną karetkę za sumę 390,000 zł.

Pogotowie posiada dotychczas tylko jeden niestety telefon, co w dużym stopniu w wielu wypadkach utrudnia szybką interwencję. Chorym udziela pomocy 14 lekarzy z kierownikiem dr Drozdowskim oraz sekretarzem dr Czarneckim [illegible]

Zakonspirowani „fabrykanci" obuw a okradali skarb państwa

(S) Przy jednej z ulic krakowskich mieściła się od dłuższego czasu w prywatnym mieszkaniu nielegalna fabryka, gdzie wyrabiano masowo eleganckie damskie obuwie.

Prosperującą doskonale fabrykę wykryły władze Inspektoratu Ochrony Skarbowej, przy czym stwierdzono, że w tym samym mieszkaniu znajduje się istny magazyn wyrobów monopolowych legalnych i nielegalnych.

Właściciele tego „akcyjnego towarzystwa" czerpali z owego przedsiębiorstwa poważne zyski, wydając znaczną część dochodów na wystawne życie.

Powyższa afera zatacza szerokie kręgi, jednak nazwisk na razie nie możemy podać do wiadomości publicznej.

Śledztwo w toku.

Z życia sportowego OMTUR

(awl) Dnia 13 kwietnia br. na boisku K. S. OM TUR „Kobierzanka" rozegrany został mecz piłki nożnej pomiędzy K. S. OM TUR „Podgórski" a K. S. OM TUR „Kobierzanka", zakończony zdecydowanym zwycięstwem K. S. OM TUR „Podgórskiego" w stosunku 7:1.

Zwycięskie bramki uzyskali: Piekarz 4, Wilk 2, Kucharski 1. K. S. OM TUR „Podgórski" rozegra na boisku Garbarni w dniu 20 kwietnia br. mecz piłki nożnej z R. K. S. „Tramwaj", w ramach zawodów o mistrzostwo Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych.

Co, gdzie i kiedy?

RADIO

na dzień 17 kwietnia 1947 r. (czwartek)

Kraków, 6.00 Sygnał czasu. 6.05 Dziennik 6,20 Gimnastyka. 6,30 Muzyka. 6.57 Sygnał czasu. 7.02 Muzyka. 7.15 Wiadomości poranne. 7.35 Program Rozgł. Krak. na dzień bieżący 7.40 Koncert poranny. 8,30 Informacje ogólnopolskie. 8.40 Skrzynka PCK. 8.50 Przerwa. 12,45 Kronika krakowska 13.00 Audycja dla szkół. 14.00. Muzyka. 14.30 Koncert orkiestry. 15.00 Śpiewamy piosenki. 15.20 Polska Rodzina Eadlowa. 15,25 Ze świata nadia. 15,30 Po[illegible] sportowa. 15,40 Ludowa Muzyka Wielkopolska. 16,00 Dziennik. 16.12 Muzyka rozrywkowa. 16.25 Piotr Czajkowski — Kwartet D-dur. 16,55 Audycja dla młodzieży. 17,10 Komentarz gospodarczy. 17,20 „Muzyka dla wszystkich". Transmisja z sali „YMCA". 18,20 Rezerwa. 18,30 Nauka przy głośniku. 18.55 Audycja oświatowa TUR-u. 19,05 „Głos młodych". 19.15 Koncert życzeń. 19,45 Koncert reklamowy. 19,57 Sygnał czasu. 20,02 Dziennik. 20.20 Trybunał radiowca. 20,30 „Stara muzyka" — audycja słowno-muzyczna. 21,00 Słuchowisko pt. „Odwiedzamy Alfonsa Daudet". 21,25 „Melodie świata". 21,45 „Pokrzywy nad Brdą". 22,00 Kwadrans prozy „Popioły". 22,15 Druga audycja z cyklu poświęconego twórczości Karola Szymanowskiego (w 10 rocznicę śmierci) — „Młoda Polska". 23,00 Wiadomości dziennika. 23,15 Program na dzień następny. 23,25 Muzyka. 23.50 Program Rozgł. Krakowskiej na dzień następny. 23,55 Z ostatniej chwili, sygnał czasu, hymn i koniec audycji.

W Kinach

UCIECHA: „Dziewczęta z Nowolipek", w/g powieści P. Gojawiczyńskiej.

BAŁTYK: „Powrót z świata" z Danielle [illegible]

WOLNOŚĆ: „Dzieci Kapitana Granta" w/g Verne'a

APOLLO i SZTUKA: Operetka filmowa produkcji szwedzkiej „Rywal Jego Królewskiej Mości". Reżyseria: W. Hildebrand. Muzyka: J. Sylvain. W rolach gł.: Gurli Lemon, Bernhard, Gösta Kjellertz, Inga Brink, Ake Söderblom. Dozwolony dla młodzieży od lat 16.

SCALA: Kobieta sama

WARSZAWA: Kryzys skończony. W rolach głównych: piękna Danielle Darieux i popularny pieśniarz Paryża Albert Préjean.

ŚWIT: Ulubienica ekranu, urocza Deanna Durbin w melodyjnej komedii pt. Ich stu i ona jedna. W pozostałych rolach: Adolf Menjou i Alice Brady.

WANDA: Czeremchajski kwiat

W teatrach

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 18-ta „Rigoletto" Verdi'ego

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala godz. 19 „Ich czworo" G. Zapolskiej.

Mała sala godz. 19.15 „Promieniści" sztuka K. Grzybowskiej z udziałem Ludwika Solskiego.

TEATR „KOMEDIA MUZYCZNA" (Lubicz 48) — godzina 19.00 „Wiktoria i jej Huzar", operetka Paula Abrahama.

TEATR KAMERALNY TUR-u — godz. 19 „Pan Jowialski" Al. Fredry z A. Podgórską, T. Wesołowskim i K. Biernackim.

POLSKI TEATR AKADEMICKI (ul. 18 stycznia 1 — Kino „Wolność") — g. 19.00 Rewia „Prima-Aprilis".

„SIEDEM KOTÓW" ul. Zyblikiewicza 1 godz. 19,15 „Historia Świata".

TEATR LALKI I AKTORA „GROTESKA" godz. 17.00 „Złota Rybka" — przygody Mańka Klocka.

NIEURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

3-ci dzień ciągnienia IV-ej Klasy 49 Loterii

Wygrane po 100,000 zł NrNr 8585 14367 20457 21330 36261 39534 40059 57555

Wygrane po 20.000 zł NrNr 109 7355 7901 8455 10577 11118 15238 15289 19725 20324 22306 23341 24194 30809 36414 37449 39692 39987 46219 48209 52860 53124 54982 56029 57766 62661 62748 67216

Wygrane po 10.000 zł NrNr 364 1279 1571 1870 3038 3339 3969 4232 4342 4557 8271 9363 10017 10073 10322 12117 12403 12502 12999 13179 13181 13192 13204 13303 13543 14091 14148 14531 15165 15646 16176 17527 18081 18753 18818 19109 20847 21192 21318 21623 22788 23630 24575 25894 26159 26750 27103 27503 27510 28459 28981 29308 29849 30066 30116 31221 31413 33657 35404 35746 35892 37481 37507 37586 38165 38237 38320 38553 39889 39919 40370 40535 41904 43418 43712 44348 45116 45372 46118 48197 48280 51134 51834 51851 52234 52892 53270 53530 53853 53871 54336 55502 55997 56757 58478 58652 58903 58909 59001 59144 61941 62041 63148 63519 64799 64934 65142 65382 66079 66088 66135 66155 66653 67264 67473 67921 68405 68646 68898

Wygrane po 5.000 zł NrNr 465 817 961 1793 1942 2098 3030 3595 3918 5454 5677 5766 5776 5808 6031 6457 6748 7569 7836 8135 8263 8884 8916 9234 9538 10896 10131 11047 11069 11207 11373 12178 12697 13295 14271 14360 14669 14942 19481 21742 22967 23046 23060 23249 24197 25271 26079 26094 26406 26568 27261 27326 27801 29198 29744 30951 31373 31761 33434 34814 35949 36190 36381 36983 37401 38810 38866 39430 39164 40138 41353 41453 42009 42339 42501 42885 43434 43182 43630 45414 45538 45783 47495 49031 49806 50200 51898 53282 53539 54886 57687 58818 59302 59993 60058 60301 60983 60889 62741 63249 63326 63391 64117 65344 65427 66431 66750 67013 67393 69532

Wygrane po 3.000 zł NrNr 299 513 877 896 1321 1343 1436 1664 1738 1786 1823 2166 3164 3296 3333 4626 4657 4920 4923 5021 5250 5272 5328 5690 5729 5827 5995 7070 7696 7912 8431 9299 9681 10347 10589 10792 11221 11555 11906 11996 12015 12112 12141 12868 14540 14822 15268 15563 16167 17520 17565 17878 18069 18214 18235 19255 19411 20409 20739 21578 21776 21[illegible] 22250 22804 22878 23066 23217 23350 23774 24340 24480 25762 26235 27159 27590 28432 28843 28735 29260 29381 31685 33160 33303 33468 34028 34663 34901 35192 35358 35982 36535 37220 37485 37525 37707 38421 38590 38913 39155 39847 40186 40686 41047 41155 41186 41282 41352 42065 43022 43271 43690 43986 44162 45084 45100 45397 45581 45929 46068 46732 47098 48509 49181 49583 49925 50686 51095 51315 51604 51746 52315 52572 53139 53261 54435 55036 55423 55687 56181 56198 56363 56370 57436 57586 57759 58251 58300 58729 59617 60262 60340 61751 62194 62503 63154 63733 64500 65070 66079 66285 66305 66709 66889 67398 68094 68161 68353 68973 69048

Dalszy ciąg wygranych po 2.000 zł z 1-go dnia ciągnienia

50025 60 63 84 96 107 36 51 70 79 293 99 339 412 21 35 520 83 99 627 84 702 55 76 802 33 69 924 25 29 34 55 64 66 84 98 51003 80 150 225 83 408 64 517 45 54 738 70 805 25 53 91 947 68 52056 61 122 76 251 72 321 66 92 554 730 63 846 951 95 98 53131 52 53 84 260 62 97 317 401 507 65 658 719 57 809 94 96 927 57 69 79 54029 52 87 217 34 301 11 19 442 95 517 28 37 51 647 48 666 84 710 13 72 810 920 55012 14 56 115 26 43 211 35 53 305 50 62 415 98 581 664 731 807 913 87 56030 53 74 93 118 19 21 42 71 93 97 296 334 37 85 441 67 97 519 84 605 52 816 66 94 978 57084 123 36 58 236 76 338 88 619 21 735 55 947 58010 42 55 130 37 75 88 94 202 316 18 438 530 97 98 673 756 806 73 948 60 59038 79 107 17 227 325 46 556 65 94 634 752 58 69 871 966

60066 122 44 53 62 271 304 05 326 448 69 83 556 631 756 888 903 46 61078 88 97 121 23 32 64 70 87 230 410 32 35 43 528 69 656 77 867 923 62229 32 88 376 89 401 517 79 99 708 812 40 951 93 63005 11 54 99 107 251 373 424 25 29 75 82 574 611 42 65 722 38 74 80 82 92 905 64009 147 95 222 43 460 65 535 37 63 96 620 46 73 702 34 43 800 38 53 906 53 65042 48 53 60 67 286 93 366 90 495 599 620 31 35 49 57 77 701 02 47 805 48 55 902 66026 28 92 107 185 218 306 80 442 44 90 521 92 612 26 28 62 734 67 97 826 71 94 956 91 67035 95 154 58 204 09 20 35 379 83 441 554 600 06 39 65 785 92 842 72 69012 14 67 70 71 80 88 118 47 204 314 454 88 531 33 608 24 51 56 73 761 73 820 59 74 69043 63 109 248 331 89 751 69806

Wygrane po 2.000 zł z 2-go dnia ciągnienia

37 51 69 265 67 68 355 431 75 529 909 1079 257 78 374 401 17 47 615 31 38 704 37 41 74 814 18 56 74 75 91 936 [illegible]2 2[illegible]0 74 203 305 51 406 47 518 624 91 775 80 884 974 98 3011 79 138 269 347 443 52 512 15 17 69 71 89 608 18 41 712 90 867 946 4064 115 20 40 48 53 233 317 46 52 58 99 441 503 16 18

Dalszy ciąg wygranych po 2000 zł podany będzie jutro

PRENUMERATA

wynosi miesięcznie z odbiorem w punktach sprzedaży 75 zł. — z odnoszeniem do domu w Krakowie 85 zł. — na prowincji pocztą 80 zł. — Prenumeratę przyjmuje: Administracja „Naprzodu", Kraków, Rynek Główny 30 (parter). Placówki Sp. „Czytelnik" na terenie m. Krakowa i upoważnieni akwizytorzy. — Na prowincji Pow. Kom. Polskiej Partii Socjalistycznej.

OGŁOSZENIA

Ogłoszenia na 1 i 2 stronie w tekście za 1 mm szpalty 15 zł. Drobne ogłoszenia za słowo 5 zł. W niedzielę i święta o 50% drożej. — 1 mm szpalty 20 zł, za tekstem 1 mm szpalty 10 zł. Poszukiwanie rodzin i pracy 3 zł. Tłustym drukiem 100% drożej.

DZISIEJSZE ODCZYTY

„Co kobiecie pracującej dają najnowsze zdobycze medycyny" — prof. dr Ady Rutkowskiej — godz. 17-ta Rynek Gł. 30, sala 16 (Gmach PPS).

Ks. Witaszek „Chiny". Odczyt pt. w cyklu „Poznaj świat", ilustrowany filmem odbędzie się we środę o godz 18-tej w sali wykładowej Instytutu Geograficznego U. J. w Krakowie, ul. Grodzka 64.

WŁADYSŁAW KĘDRA

Pianista, o którym się szeroko mówi, którego grą zachwycają się już tłumy, **Władysław Kędra**, wystąpi w piątek 18 bm. w Filharmonii i wykona Koncert b-moll Czajkowskiego. Orkiestra pod dyrekcją W. Bierdiajewa odegra słynną Fantastyczną Symfonię Berlioza.

Bilety do nabycia w biurze Filharmonii oraz w Orbisie.

DYŻUR LEKARZA-POŁOŻNIKA UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ

w dniu 16 kwietnia dr Ferster Władysław Retoryka 18, m. 6., tel. 585-86.

UNIEWAŻNIAM zaświadczenie rejestracyjne, zagubione a wydane przez R. K. U. Kraków-Miasto na nazwisko Dańda Bronisław — Wola Duchacka ul. Łabędzia 38. g—413

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację czł. P. P. S. Nr 11,539 na nazwisko Chyłko Stanisława. g—403

Odbito czcionkami Drukarni Nr 8 Spółdzielni Wydawniczej „Wiedza" Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Telefon 566-53.
M—20116